

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. V. Qui accipit primam Tonsuram & cæteros Ordines sine Confirmatione non peccat saltem mortaliter. Neque Episcopus confirmans aut ordinans ipse non confirmatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

40. De hoc casu loquitur D. Gregor. lib. 12.

Gregor.

Epistolarum indictione 7. Epist. 31. dicens: Quotiens tam de Baptismo aliquorum, vel Confirmatione, quam de Ecclesiarum consecratione dubitatio habetur, & nec scriptis, nec testibus ratio certa habetur, utrum baptizati, vel confirmati, sive Ecclesia consecrata sunt, ut baptizentur tales, ac confirmentur, atque Ecclesia canonice dedecentur ritè tenere debetis, ne talis dubitatio ruina fidelibus fiat: tempore utique persecutionis, quando ob defectum Sacramenti Confirmationis, carent necessarii fortitudine ad fidem propugnandam, & pro ea moriendum.

Tempore utique persecutionis

De quo potest exponi Sec.

Et fortassis de isto tempore exponi posset Doctor noster supra, inquit: Indicaretur enim contemptus, id est, minor quam par est æstimatio Sacramenti Confirmationis, si omnimodâ opportunitate, tempore persecutionis instante fidei certamine, oblata, non susciperetur.

Indicaretur, inquam, ommissio illa externus contemptus, quamvis forè omittens in animo non contemneret. Talis autem externus contemptus absque dubio est peccatum mortale, sicut patet in eo, qui ex mandato Tyranni comedit carnes in die jejuniis, ut ostendat exterius se non curare legem Pontificiam, quamvis in animo suo optimè de ea sentiat.

41.

Extra illud tempus non est præceptum naturale necessarium,

Alioquin Confirmationem simpliciter non esse necessariam, docet præterea Scotus 4. dist. 17. q. 1. n. 11. ibi: Quia Extrema Unctio est instituta à Christo & Confirmationis Sacramentum, ut dictum est supra, & tamen neutrum est simpliciter necessarium; nec est præceptum (divinum aut naturale) de isto vel illo recipiendo.

Adde, nec Ecclesiasticum: etenim licet passim omnes fideles curent sibi in periculo mortis administrari Sacramentum Extremæ Unctionis; similiter post tempus septennij solliciti sint suscipere Confirmationem; non tamen animo se obligandi (qui necessarius est ut consuetudo statuatur legem) sed propter maximam istorum Sacramentorum utilitatem.

Adde, nec Ecclesiasticum nequidem consuetudine inductum.

Quæ etiam utilitas ratio est, quod ommissio seu recusatio receptionis, nullâ existente rationabili causâ, suspicionem generet in cordibus adstantium hæresis, vel formalis contemptus, aut certè inducat videntes ad indignam æstimationem, adeoque formalem contemptum illorum Sacramentorum, quod non potest non esse grave scandali peccatum: potissimum quando nolumus ea suscipere eò tempore, quò maximè necessaria sunt, sicuti tempore persecutionis Confirmatio, & in periculo

mortis, præsertim hominis alioquin præteritæ malæ vitæ, Extrema Unctio.

Solet hîc ab aliquibus disputari, Primò, an peccet mortaliter qui initiatur Ordinibus sacris, priusquam susceperit Sacramentum Confirmationis? Secundò an peccet mortaliter Episcopus confirmans, vel ordinans cum ipse confirmatus non sit? Responso ad utramque quæstionem erit

CONCLUSIO V.

Qui accipit primam Tonsuram & cæteros Ordines sine Confirmatione non peccat saltem mortaliter. Neque Episcopus confirmans aut ordinans ipse non confirmatus.

Secunda pars conclusionis minorem patitur difficultatem. Congruit quidem institutioni Sacramenti, ut qui confirmatur, ipse confirmatus sit; veluti & qui baptizatur, convenit esse baptizatum, & qui ordinatur, ordinatum: cæterum strictam obligationem, maximè sub peccato mortali, quis hæcenus vel apparenter probavit?

42. Episcopus non confirmatus confirmans aut ordinans non peccat graviter

Enimverò omnes consentiunt potestatem confirmandi nequaquam fundari in caractere confirmatorio, sed in solo Episcopali, ideoque Episcopum non confirmatum validè confirmare. Unde ergo obligatio gravis?

Cum nulli bi talis obligatio legatur.

Ex præcepto, inquit, humano. Sed ubi scripto? Credo foliò fractò, paginâ nullâ, ut communiter dicitur de his, quæ nusquam scripta reperiuntur.

Primæ parti conclusionis obstare videtur Concil. Trid. sess. 23. c. 4. ubi sic ait: Prima Tonsura non initiatur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint, quibus legere & scribere nesciant, & de quibus probabilis coniectura non sit, eos non secularis iudicij fugiendi fraude, sed ut Deo fidelè cultum præstent hoc vitæ genus elegerint.

43. Accipientes primam Tonsuram ante Confirmationem non peccant graviter; Tridem.

Respondet Suarez disp. 38. sect. 1. in fine: ibi non imponitur censura, neque verbum quod rigorosum præceptum indicet: & ideo hujusmodi ommissio non erit peccatum, saltem mortale.

Quia in Trident. non imponitur censura. Suarez.

Quòd non imponatur censura clarum est: quòd autem non contineatur ali-quod verbum significans rigorosum præceptum haud facilè concesserim. Siquidem Clemens V. in Clement. Exivi de paradiso

An non addatur verbum significans rigorosum præceptum dubitatur;

paradiso de verb. signif. enumerat inter præcepta Regulæ nostræ: Quod Clerici faciant divinum officium: Quod fratres non prædicent in Episcopatu alicuius Episcopi, cum ab eo illis fuerit interdictum; & alia similia, quæ solùm continent verbum imperativum, quale etiam est illud, quod hîc ponitur, scilicet: Non iniuentur. Quidni ergo & istud æquipolleat verbo præceptivo? Neque enim materia, usus, aut aliæ circumstantiæ contrarium declarant.

Verbum enim imperativum æquivaleret præceptivo

Confirmatur ex ipso Suario lib. 3. de legibus c. 15. n. 8. ibi: Concil. Trident. sess. 13. c. 7. de Sacerdote, qui urgente necessitate absque prævia confessione celebrat cum conscientia peccati mortalis solùm dicit: Quam primum consueatur, per quæ sola verba legem obligantem constituit, juxta communem intelligentiam.

Quale est illud, quàm primum consueatur.

Detur ergo Adversarijs, qui pauci sunt, in eo loco Tridentini sess. 23. c. 4. rigorosum præceptum contineri: Dico non tam dirigi ad illos, qui primâ Tonсурâ initiantur, quàm ad Ministrum iniciantem. Unde Episcopus solet de Confirmatione iniciandi inquirere, hîc autem de ea minimè est sollicitus.

44. Deinde verba Trident. potius dirigitur ad iniciantem, quàm ad iniciandum.

Atque ut etiam concerneret iniciandum, sive Tonсурâ, sive etiam cæteris Ordinibus; Unde constat esse præceptum in gravi materia? Etenim character Ordinis, ut omnes supponunt, non dependet essentialiter ex characterè Confirmationis. Ex quo ergo tanta gravitas, ut omisso Confirmationis sit peccatum mortale? Ratio quidem dicitur, prius quempiam adscribendum militiæ, quàm eligendum in ducem; sed cur inversio illius Ordinis accidentalis, gravis, quando aliunde constat capacitas regendi exercitum?

Atque ut ad hunc dirigerentur nondum iniicerent gravem obligationem,

Sive propter inversionem ordinis,

Dices: quia fraudat Ecclesiam in re gravi; sicut qui initiatur Tonсурâ, & minoribus Ordinibus cum animo retrocedendi ab illis hâc intentione ut gaudeat privilegijs Clericorum, quod Bannez 2. 2. q. 12. a. 1. in 2. diffic. conclus. ultimâ, Aragon, Petrus Ledesma & alij dicunt esse peccatum mortale. Unde simpliciter mihi videtur grave inquit Bas. Pontius parte 5. c. 3. in fine non confirmatum ad statum Clericalem ascendere: Ordinis enim defectus gravis est.

45. Sive propter injuriam Ecclesiæ,

Sed hoc est quod quæritur, & tantâ facilitate, imò majori probabilitate negatur, quàm asseritur. Respondeo ergo, ad æstimandam materiæ quantitatem attendi debet communis hominum instinctus, ac præsertim consensus Doctorum; tum finis legis & proportio materiæ ad eum finem; sæpe enim ratione finis vel aliarum cir-

cumstantiarum materia in se levis efficitur gravis, & è converso materia in se gravis efficitur levis. Jam autem plerique Doctores æstimant inversionem ordinis inter Sacramentum Confirmationis, & Sacramentum Ordinationis esse materiam levem, tamen ipsa Sacramenta in se sint materia gravis.

Quamobrem conclusionem nostram Diana parte 2. tract. 2. Miscel. resol. 4. vocat vetiorem; quam hoc nostro ævo communiter sequuntur. Ita Sotos, Victoria, Candelabrum aureum, Avila, Suarez, Valentia, Navarrus, Molinæ, Azor, Coninck, Dicastillo, & alij Recentiores.

An autem peccet mortaliter, qui initiatur Tonсурâ & minoribus Ordinibus cum animo retrocedendi ab illis: affirmat Bannez 2. 2. q. 12. art. 1. in 2. diffic. conclus. ultimâ: negat Sanchez lib. 7. de Matrimonio disp. 31. num. 17. quia, inquit, nec finis est mortalis, nec debiti finis perversio culpam mortalem inducit, maximè in his Ordinibus, quos non esse Sacramenta nec gratiam conferre est probabilissimum.

Sanchium sequitur Regius de Sacramentis disp. 20. n. 109. tum quia sententia Bannez nullo jure aut fundamento innititur. Nam Tridentinum solùm ostendit, quid ipsa decentia, & illius statûs reverentia postulet, quidque fieri desideret, nullis enim vitur verbis præceptivis. Tum etiam quia ex parte Juri repugnat. Nam c. 1. de filijs Presbyterorum in 6. dicitur: *Ita qui defectum patitur natalium ex dispensatione Episcopi licet potest ad Ordines promoveri minores: cum tamen Episcopus sciat eum non posse promoveri ad majores.*

Ex quo patet eum nullo modo peccare, qui animo in ijs ministrandi, Ordines minores suscipit, cum animo numquam suscipiendi Majores, aut ducendi uxorem Virginem. Si tamen eos susciperet sine ullo animo inserviendi Ecclesiæ, sed solùm ut privilegijs clericalibus gauderet, esset ali-quod peccatum; quia illa intentio esset inordinata, & contra mentem Ecclesiæ, quæ tali nollet eos ordines conferre, ut patet ex Tridentino.

Sed hæc inordinatio solùm esset venialis, cum nec ulli damnosa sit, nec notabilem illi statui irreverentiam adferat; alijs qui illis ordinibus initiatus, sine ulla iusta causa statum Ecclesiasticum delereret omnino, v. g. ducendo viduam peccaret mortaliter: quod nemo dixerit.

Alia autem est ratio ingredientis Religionem cum animo non perseverandi: quia hic in re gravi decipit Religiosos: tum quia venialis.

Sect. 3. De Suscipient. Confirmat. Concl. 5. 499

quia malâ fide tam diu eorum sumptibus alitur: tum etiam quia interim explorat omnia, quæ in Religione fiunt, quæ sæpe non expedit cognosci ab ijs, qui religiosum animum non habent. Unde omnis Religio existimat sibi à talibus gravem injuriam fieri. Hactenus Regius.

48. Eandem opinionem amplectitur Dicastillo, de Sacramento Ordinis disp. 1. n. 329.

Cùm Tridentinum, inquit, nullum præceptum assignet, sed tantum simplicem mentionem adhibeat, non existimo Episcopum peccare, saltem mortaliter, quamvis ordinet eum, quem prudenter timet habere intentionem ducendi uxorem; nec illum, qui sic tonsuratur, peccare mortaliter. Idemque judicium est de eo, qui initiatur, etiam si de illo suspicio sit, quod velit Clericus fieri ad declinandum judicium sæculare. Sic ille.

Afferens non esse præceptum in materia gravi

Intelligens utique per præceptum Tridentini, quod negat, præceptum in materia gravi; alioquin sibi ipsi contradiceret, nam in eodem Tomo Tract. 3. de Sacramento Confirmationis n. 100. admittit aliud præceptum Tridentini non suscipiendi Tonsuram ante Confirmationem. Hæc sunt ejus verba: Quæ doctrina (scilicet nullum contineri præceptum in illo loco Tridentini) vera est, si loquantur de peccato gravi: si tamen velint nec venialiter peccare, omnino fallum dicunt; apparet enim non contemnenda inordinatio, non sequendo directionem Tridentini cùm id fieri possit. Ideo non rectè dicitur non esse præceptum id ita faciendi; sed non esse præceptum in materia gravi. Ita Dicastillo.

Admittens in levi.

49.

Equidem per ly *Præceptum simpliciter positum non inconvenienter intelligitur præceptum in materia gravi juxta Doct. Subtilem 2. dist. 21. n. 3. ibi: Sed in hoc distinguuntur (peccatum mortale, & veniale) quia peccatum mortale est deordinatio opposita ordinationi, sine qua finis non potest sequi aliquo modo; quæ quidem ordinatio habet præceptum, contra quod deordinatio fit; & ideo omnis deordinatio cadens sub præcepto, avertit à fine necessario. Sed alia est ordinatio, quæ potest esse respectu finis sequendi, quæ non est necessaria, sed utilis, quæ non est de præcepto, sed potius de consilio: & deordinatio opposita huic est peccatum veniale, nec facit cadere à fine necessario: sed facit, quod actus non procedat meliori modo quo potest.*

50. Imò est talis peccatus gravior;

Utrumque ergo sit de illo, qui initiatur Tonsurâ & minoribus Ordinibus cum animo retrocedendi ab illis, hæc intentione ut gaudeat privilegijs Clericorum; esto peccet, etiam mortaliter (quod non puto)

ergo peccat mortaliter qui initiatur Tonsurâ, vel cæteris Ordinibus ante Confirmationem; nego consequentiam.

Haud equidem iste qui initiaretur ante Confirmationem;

Quamquam enim in eodem loco Tridentini; & eisdem verbis utrumque prohibeatur, equidem juxta capacitatem materia: antea autem ostendimus ex communi judicio Doctõrum; & sine legis, præposterum ordinem inter illa duo Sacramenta esse materiam levem; quæ non potest præcipi sub culpa mortali. At verò defectus intentionis statûs Ecclesiastici; ad quem ab Ecclesiâ ordinatur Tonsura, & à Christo minores Ordines, si sint vera Sacramenta, ut puto; quidni posset esse materia gravis?

Quia una est materia gravis, altera levis.

Quod probè intelligens Petrus Ledesma; tamen in Summa de Sacramento Ordinis post 3. conclusionem §. De la primera (ut refert Pontius supra) agnovisset peccatum mortale in susceptione primæ Tonsuræ animo fugiendi forum: nihilominus in Theol. morali Tract. de eodem Sacramento c. 6. post 3. conclus. ad questionem, utrum si quis prius Ordinis, quàm Confirmationis Sacramentum susciperet, peccaret mortaliter? Dicit Primò; expedit quidem, & conveniens est; prius Confirmationis; quàm Ordinis Sacramentum suscipere: attamen nulla ratio cogit ut credamus esse peccatum mortale hunc ordinem pervertete, nec ideo irregularitas incurritur.

sic sentit Ledesma;

Primam partem antea probaverat ex D. Thom. in supplemento q. 35. a. 4. quia per gratiam; & characterem Confirmationis fidelis magis idoneus redditur ad ministerium Ordinis exercendum.

Quamvis ex D. Thom. doceat esse conveniens quod primatur Confirmatio;

Secundam verò probat, quia nec ullo juris decreto; nec ex verbis Concilij ullum potest colligi præceptum, quod peccatum mortale arguat; & si naturam horum duorum Sacramentorum diligenter ac seriò attendere velimus; non tantam inter ea dependentiam & conjunctionem deprehendemus; ut grave admodum peccatum incurratur; prius Ordinis, quàm Confirmationis Sacramentum suscipiendo. Hucusque Ledesma.

Ita

Hanc ergo sententiam, ne sine causa multiplicentur peccata mortalia, tamquam magis communem & probabiliorem amplectendam judico.

Quod amplectitur Auctor.

Dico, ne multiplicentur peccata mortalia; nam peccatum veniale agnoscit præfatus Auctor §. Dico 2. & alij communiter. Quia, inquit Ille, ita statuitur in Concil. Trident. & præterea, quia nonnulla videtur esse ordinis perveritas, quando quis prius

Communis sententia agnoscit peccatum veniale;

Sacramentum Ordinis recipit, quàm Confirmationis.

Profectò sola sollicitudo & diligentia Episcoporum, quam solent adhibere in hac causa, seridò inquirendo, num is, quem ordinare intendunt, Sacramento Confirmationis sit initiatus, non parvam nobis adfert suspensionem, saltem venialis obligationis, si non præcepti naturalis, saltem præcepti positivi Ecclesiæ. Proculdubio Ecclesia ad id potuit Episcopos obligare, sicuti obligavit eos ad observantiam rituum, qui solent adhiberi in solemnè administratione hujus, & aliorum Sacramentorum.

An autem obligaverit, quæstio est facti hucusque ut puto satis discussa.

Quantum ad obligationem rituum, Diana parte 7. Tract. 10. resolut. 31. cum alijs, quos citat, docet, Episcopum peccare mortaliter, si ministrat Confirmationem sine Pluviali, Mitra, & Baculo Pastoralì: aut si sacros Ordines conferat cum solis indumentis Missæ: facit enim contra reverentiam debitam Sacramentis in materia gravi; veluti si Sacerdos celebraret sine Manipulo, Stola, & Planeta; vel administraret Sacramentum Baptismi, aut Extremæ Unctionis extra necessitatem sine stola & superpellicio.

Asserit quoque Nugnus, sed nimis rigidè, esse mortale, si Episcopus confirmet extra Ecclesiam. Communis sententia est, tametsi locus Confirmationis, quantum commode fieri potest, debeat esse Ecclesia; simpliciter tamen posse conferri quovis loco decenti; idque quamvis locus foret interdictus, c. Responsò, 43. de sententia excom. ibi: Præterea quasivisti cum Ferrariensis civitas sit interdicto supposita, & ideo sint ibidem (præter Baptisma parvulorum, & penitentias morientium) universa Sacramenta Ecclesiastica interdicta, an liceat tibi baptizatos pueros in frontibus consignare? super quo respondemus, quòd sicut baptizari possunt pueri, sic & baptizari ad Confirmationem in frontibus à te possum sacro Chrismate deliniri. Immo quid obstat quòd minus ob multitudinem quandoque detur sub dio? Sanè nihil.

Prout etiam hodie quovis tempore, & die anni, ante & post prandium licitè ministratur, consuetudine sic declarante, tametsi olim tempus Paschæ, & Pentecostes esset determinatum.

Longum nimis esset cæteras omnes Ceremonias ordine suo prosequi. Videri possunt in Pontificali, & apud Suarium disp. 37. sect. 1. aliisque Auctores, qui latius

illas pertractant. Præcipuam ego arbitror adhibitionem Patrini, de qua queritur Primò, utrùm Patrinus Confirmationis, debeat esse distinctus à Patrino Baptismi? Secundò, an plures possint adhiberi? Tertiò, utrùm debeat esse confirmatus? Quartò, an possit esse Monachus vel Monialis?

CONCLUSIO VI.

Patrinus Confirmationis alius sit extra necessitatem à Patrino Baptismi; unus tantum, ilque confirmatus. Potest esse Monachus vel Monialis absque gravi peccato.

IN Sacramento Confirmationis adhibendum esse Patrinum, qui confirmatum teneat, nemo dubitat; & quamvis lex scripta non inveniretur (que tamen multiplex est, ut patet ex dicendis) universalis consuetudo pro lege agnosci deberet, quæ etiam communi calculo obligat sub mortali.

Hujus consuetudinis meminit Iginus Papa, & refertur de Consec. dist. 4. c. 100. In Catechismo, & in Baptismo, & in Confirmatione unus Patrinus fieri potest, si necessitas cogat. Non est tamen consuetudo Romana: sed per singulos singuli recipiunt.

Et hæc sit probatio primæ partis Conclusionis: secus tamen faciens non peccaret mortaliter, ut respondet Bartholomæus ab Angelo in Exam. confess. dial. 3. §. 45. apud Dian. parte 3. Tract. 4. resolut. 21. Imò putat Sylvester verbo Confirmatio, consuetudinem jam contrarium obtinere.

Secunda pars conclusionis colligitur ex decreto Leonis Papæ (& ponitur de Consec. dist. 4. c. 101.) Non plures, inquit, ad suscipiendum de Baptismo infantem accedant quam unus, sive vir sive mulier. In Confirmatione quoque idipsum fiat.

Idem habetur cap. ultimo de cognat. spirit. in 6. ibi: Quamvis non plures quam unus vir, vel una mulier accedere debeant ad suscipiendum de Baptismo infantem &c. De Confirmatione insuper quantum ad hoc, idem iudicium est habendum.

Licet autem hæc decreta revocata sint

Diana docet Episcopum peccare mortaliter, si confirmet sine Pluviali, Mitra, & Baculo Pastoralì.

53. An etiam si confirmet extra Ecclesiam?

Communis sententia, asserit sufficere quemvis locum decentem, esto foret interdictus.

Cap. 43. de Sentent. excom.

Licet aliquando confirmare sub dio.

54. Item quovis tempore & die anni, ante & post prandium.